

Dnes v listě:

♦ HORNICKÝ DEN VE STRÁŽI ♦ PRŮZKUM DĚDIČNÉ ŠTOLY V OSLAVANECH ♦ BOURÁNÍ STARÉ ČS 3 VE STRÁŽI ♦ IEIS DIAMO POKRAČUJE ♦ ODBORY ♦ DŮLNÍ VODY V OSTRAVĚ V NOVÉM POTRUBÍ ♦ POKRAČOVÁNÍ SANACÍ V NĚMECKU ♦ METAN V OSTRAVĚ ♦
♦ ♦ UZÁVĚRKA 3. 10. 2011

DIAMO

OBČASNÍK

ROČNÍK XVI (XXXIII)

ČÍSLO 10

ŘÍJEN 2011

Oslavy Hornického dne ve Stráži pod Ralskem

Ředitel s. p. DIAMO Ing. Bc. Jiří Jež při projevu

Významní hosté

Oslavy Hornického dne ve Stráži pod Ralskem v kulturním domě U Jezera zahájil 16. září 2011 předseda odborů odstěpného závodu Těžba a úprava uranu Vilém Válek, který předal slovo panu řediteli. Ředitel s. p. DIAMO, Ing. Bc. Jiří Jež, přivítal všechny přítomné a zvláště pak významné hosty: poslance Evropského parlamentu PaedDr. Ivo Strejčka, poslance Parlamentu ČR Petra Skokana, Ing. Jaroslava Vandase a Cyrila Zapletala, generálního ředitele Energie stavební a báňské, a. s. a předsedu ZSDNP Ing. Zdeňka Osnera, CSc., starostku Stráže pod Ralskem Bc. Věru Reslovou, předsedu OBÚ v Liberci Ing. Dalibora Hampejse, členy dozorčí rady a ředitele odstěpných závodů.

Ing. Bc. Jež pokračoval: „Jsem velmi rád, že na oslavě Dne horníků mohu konstatovat, že uplynulý hornický rok byl opět mimořádně úspěšný.“ Dále pak ředitel s. p. DIAMO shrnul činnost jednotlivých odstěpných závodů. Ve Stráži připomněl výstavbu nového souboru technologií včetně právě budované technologie NDS 10. Díky těmto unikátním technologiím bude sanace ložiska po chemické těžbě výrazně zkrácena, což svědčí o kvalitní práci celého odstěpného závodu TÚU.

Na o. z. SUL v Příbrami zhodnotil Ing. Bc. Jež probíhající rekultivační práce a vyzdvihl významnou sanaci bývalé Chemické úpravy MAPE Mydlovary včetně jednoho z kalojemů, prováděnou za spolufinancování z evropských fondů. Celkové náklady sanace byly téměř 600 milionů korun, z toho uznatelné z fondů EU ve výši 468 mil. Kč. Připravuje se další navazující projekt, na sanaci dalších kalojemů s účastí financování ze zdrojů EU v předpokládaném objemu finančních

prostředků přes 1 mld. korun. Tento projekt by měl být předložen do současné výzvy vyhlášené v srpnu letošního roku.

Při hodnocení hornického roku na o. z. GEAM v Dolní Rožince ředitel s. p. DIAMO mimo jiné řekl: „Našli jsme další zásoby uranu, takže nyní máme rudu na další 4 roky. Na o. z. GEAM Dolní Rožinka také zdárně pokračuje ražba průzkumného překopu, který ověří horninový masiv, ve kterém bude vyražen budoucí podzemní zásobník plynu. Ukončuje se evropský projekt sanace Pozdártek. Před námi si nikdo 10 let nevěděl s tamní skládkou rady, my to zvládli za rok a půl. Dnes jsou nebezpečné odpady pryč a nám zbývá zasazet stromky.“

Dále ředitel s. p. DIAMO shrnul činnost o. z. ODRA, kde se rozhodujícím způsobem pohnula sanace lagun, které budou do konce roku zavápněné a vyrobené palivo bude spalováno společností Lafarge v cementárně Čížkovice. Bude ještě nutné dorešit termickou desorpci, nicméně hlavní zátěž, zavápněné kaly z lagun, budou do konce letošního roku vymístěny.

Na závěr Ing. Bc. Jež řekl: „Na co jsme v minulém hornickém roce sáhli, to se povedlo. Mám jediné přání, abychom se za rok zase ve zdraví sešli a mohli svoji práci obdobně pozitivně hodnotit. Dík patří všem zaměstnancům našeho podniku. Zdravěte!“

Ředitel odstěpného závodu Těžba a úprava uranu Ing. Tomáš Rychtařík pak krátce zhodnotil uplynulý hornický rok na o. z. TÚU uranu ve Stráži pod Ralskem. Řekl: „Byl to rok, který přinesl velké změny na našem odstěpném závodě. Přispěla k tomu zásadní věc, byla schválena riziková analýza, která nám po letech konečně určila, na jaké hodnoty

máme horninové prostředí vyčistit. Od tohoto rozhodnutí se odvíjí řada věcí, jak v oblasti sanačních technologií, tak v likvidačních pracích. Některé sanační technologie, NDS 6, SLKR 1 a Matečné louhy, byly provozovány ve standardním režimu. Na chemické těžbě ale vypukla technologická a organizační revoluce. Letos bylo zastaveno vtlačení roztoků do horninového prostředí, připravuje se zastavení chemické stanice CHS 2, probíhají rozsáhlé likvidační práce a na vyluhovacích polích zůstanou pouze zabezpečené vrty.“ Dále pak Ing. Rychtařík zmínil schválení projektu na likvidaci areálu šachty č. 3 a centrální dekontaminační stanice v Hamru na Jezeře a informoval mimo jiné o průběhu prací na výstavbě neutralizační a dekontaminační stanice NDS 10, o rekonstrukci stáčírny kyselin, či o dokončení 2. etapy sanačních vrtů.

Na závěr svého vystoupení Ing. Rychtařík řekl: „V příštím roce nás na o. z. TÚU čeká spousta náročných prací. Děkuji vám za vaše nasazení v minulém hornickém roce a přeji vám všem kromě zdraví také hodně elánu v nastávajícím hornickém roce.“

Slavnostní program dále pokračoval zdravicemi a projevy významných hostů. Za ministerstvo průmyslu a obchodu vystoupil vrchní ředitel JUDr. Petr Polák: „Chtěl bych Vám tlumočit pozdravy od pana ministra Kocourka, vaše výsledky jsou plodem vaší poctivé práce, a za tu vám jménem MPO děkuji.“

Poslanec Evropského parlamentu PaedDr. Ivo Strejček zhodnotil činnost s. p. DIAMO z pohledu Dozorčí rady: „Dnešní dozorčí rada se podrobně zabývala hospodářskými výsledky, které jsou velmi dobré, což v dnešní složité hospodářské situaci ve státě je obdivuhodné. Mohu vám potvrdit, že

s. p. DIAMO si vede velmi dobře. Přeji vám, ať je tomu tak i nadále.“

Starostka Stráže pod Ralskem Bc. Věra Reslová ve svém projevu řekla: „Jsem ráda, že jsme se dnes v dobré pohodě sešli na oslavách Dne horníků. Státní podnik DIAMO je stále největším a nejdůležitějším zaměstnavatelem ve Stráži. Spolupráce města a vaší firmy je velmi dobrá a já doufám, že to tak bude i v příštím hornickém roce. Přeji všem hodně zdraví a štěstí.“

Dále vystoupil poslanec Petr Skokan: „Jsem rád, že jako každý rok vás mohu pozdravit. Jako předčíníci vám děkuji za vaši práci. S vaším managementem je dobrá spolupráce, firma má dobré výsledky, sledují to dlouhá léta. Ve Stráži a okolí je budoucí poklad ČR, vy jste jeho strážci a je jen otázka, kdy se s ním začne pracovat. Vše nejlepší do dalšího hornického roku a ať se za rok zase všichni sejdem.“

Předseda ZSDNP Ing. Zdeněk Osner, CSc., ve svém vystoupení řekl: „Zdravím vás jménem ZSDNP a Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů. Všichni sledujeme, co se odehrává kolem horního zákona a nové energetické koncepce. Nový návrh koncepce stojí na jaderné energetice. Věřím, že stát se nemůže zbavit přístupu ke svému nerostnému bohatství a i na tom musí energetická koncepce stát. V minulých letech se podařilo udržet těžbu uranu. Chci věřit, že zdravý rozum, využívání vlastních surovin pro chod naší energetiky znovu vyhraje. Děkuji vám za odvedené dílo a přeji vám, aby vaše úspěchy pokračovaly i v dalším hornickém roce.“

Závěr oficiálního zahájení patřil slavnostnímu připitku, který pronesla předsedkyně odborové organizace RSP Štěpánka Proskočilová.

Skupina GOLEM

Skupina břišních tanců Miriam

Při tanci na sále bylo plno

Dne 24. 6. 2011 byl proveden plánovaný nehavarijní zásah – průzkum Dědičné štoly v Oslavanech. Cílem akce bylo důkladné zmapování skutečného stavu jednoho z hlavních důlních děl (HDD) v bývalém DP Zbýšov. Rozsah průzkumu byl pracovně stanoven na úsek od portálu štoly až do maximální možné vzdálenosti. Předpoklad byl do staničení 220,0 m, kde byl při průzkumu v roce 2008 rekonoskován hrázový objekt s otvorem pro odtok důlní vody z bývalého dobývacího prostoru Zbýšov. Jedním z hlavních důvodů průzkumu byla mimořádná událost ze dne 11. 5. 2011, kdy došlo k extrémnímu nárůstu

Do štoly

Průzkum Dědičné štoly v Oslavanech

ce důlních plynů a bez separátního větrání, byla akce prováděna za použití kyslíkových dýchacích izolačních přístrojů BG-174 fy Dräger.

Akce byla zahájena teoretickou přípravou o předpokládaném stavu Dědičné štoly. V době průzkumu byl průtok důlní vody cca 60 l/s a větrný proud měl směr dovrchní (směrem do Dědičné štoly). První četa záchranářů vstoupila v 9.10 hodin do štoly, kde odstranila dřevěné peření ve staničení 15 m od portálu. V tomto úseku byla výška hla-

Ve štole

v místě, kde byl původně hrázový objekt, ve kterém je proražený otvor. Z otvoru vytéká důlní voda, kterou je neustále vynášen kal. Otvor je částečně zaplněn starou výdřevou, která byla vyplavena z důlních prostor a vytváří bariéru. Za hrázovým objektem je profil zmenšen napadanou horninou a vynášeným kalem na max. výšku 1,5 m. Za hrází je postup v současném stavu nemožný.

Kromě popisovaného úseku byla provedena prohlídka a zaměření krytu. Zde jsou stěny a strop vybetonovány, nepo-

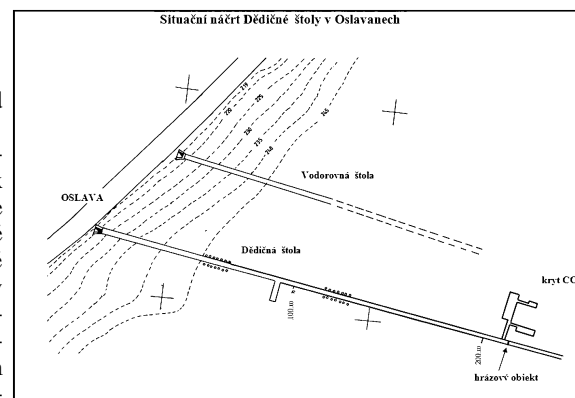

Ve štole

výšky cca 1,5 m nad původní počvou.

Po zaměření bývalého krytu CO (max 850 m³) je patrné, že objekt není dostatečně velký, aby bylo možné využít tyto prostory k akumulaci případných zvýšených nátoků ze zaplavených důlních prostor (v případě této mimořádné události by zde mohla být akumulována důlní voda, která vytekla během půl hodiny). V případě budování vodní hráze v oblasti ústí krytu do Dědičné štoly by bylo nutné provádět trhací práce pro vytvoření dostatečných záseků v okolní hornině tak, aby vodní hráz dokázala udržet tlak vodního sloupce (tyto práce by vyžadovaly povolení hornické činnosti dle Zákona ČNR č. 61/1988 Sb., v platném znění v podmínkách plynajících dolů). RNDr. Valeš, CSc. v hydrogeologickém posudku ze dne 3. 3. 1999 uvádí zazdění Dědičné štoly jako řešení krajní a předpokládá v takovém případě vývěry na soutoku Balinky s Neslovickým potokem přes výchozy slojí. Jak je patrné ze situačního náčrtu, zadržování důlní vody v uvedeném objektu by patrně způsobilo komunikaci důlní vody s „Vodrovnou štolou“, která je situována cca 60 m od Dědičné štoly, a tímto důlním dílem by důlní voda vytékala nekontrolovatelně do vodoteče.

Dalším dílčím úkolem plánovaného

Naplavená výdřev záchranáře nepustila dál

nehavarijního zásahu bylo odebrání části betonové výztuže v místě pod vodní hladinou. Toto bylo provedeno ve staničení 220 m od portálu štoly. Odebraný vzorek bude podroben výzkumu se zaměřením na působení siranů na pevnostní charakteristiku a stabilitu betonu.

Z provedeného průzkumu Dědičné štoly vyplynulo opatření – odstranit z otvoru v hrázovém objektu naplavené dřevo.

Ing. Petr Kříž, Ph.D.
ustanovený závodní dolu
a **Ing. Milan Ferov**
vedoucí ZBZS GEAM Dolní Rožinka

průtoku důlní vody z Dědičné štoly, který pozorovali pracovníci ČDV Oslavy, a bylo nutné ověřit stav tohoto důlního díla a prověřit možnost pro akumulování zvýšených výtoků důlní vody.

Ražba Dědičné štoly byla zahájena roku 1856 z levého břehu řeky Oslavy v Oslavanech Záklašteří a trvala celkem 28 let do celkové délky 3084 m. Postupem ražby byla štola propojena do staré jámy Charlota, podešla údolí Balinky, prostor Havírna, dosáhla jámy Anna, a dále byla ukončena u jámy Simson. V oblasti Zbýšova odvodňovala sloje v hloubce 130 m pod povrchem. Svým významem sloužila a dodnes slouží jako hlavní odvodňovací dílo pro celý revír (Rosicko-oslavanskou uhelnou pánev). Štola byla ražena ručně v 6 odlišných profilech s mírným stoupáním. Výztuž štoly je nepravdělná, střídají se úseky bez výztuže s cihelnou vyzdívkou a úseky, kde byl profil díla zajištěn betonovou výztuží. Světlý profil důlního díla je od 2,0 do 4,0 m², ve středu je kolej na pražcích, které nejsou vždy ukotveny do počvy.

Zásahu se zúčastnilo 13 baňských záchranářů ZBZS o. z. GEAM Dolní Rožinka a dva inspektoři OBÚ v Brně. Vzhledem k tomu, že se jedná o důlní dílo s předpokladem zvýšené koncentra-

diny důlní vody cca 40 cm nad kolejí, ale původní stružka byla vymleta tekoucí vodou do hloubky cca 80 cm, což znamenal četař při vstupu do úseku za dřevěným peřením (četař se propadl do tůně cca 1,3 m hluboké). Dále četa postupovala pouze po koleji a se zvýšenou opatrností, protože bylo zřejmé, že na počvě pod vodou jsou zbytky dřeva, železných předmětů a napadané horniny. Úseky s výztuží byly stabilní, ale tam, kde nebyla štola zajištěna výztuží, bylo patrné odpadávání horniny (na bocích a stropu díla byly skvrny od vystříknutí důlní vody, která má načervenalou barvu). Celkový stav prozkoumávaného úseku byl dobrý, bez známek tlakových projevů a stržků.

V průběhu zásahu byla měřena koncentrace důlních plynů (CH₄, CO₂). Hodnota kyslíku se pohybovala v rozmezí 19,1 až 19,7 %. Metan v celém úseku štoly nebyl zaznamenán, kromě objektu ve st. 215 m, který byl pracovníky ČDV označován jako bývalý kryt CO. Zde byla maximální koncentrace CH₄ 1,0 %. Koncentrace CO₂ narůstala až do hodnoty 3,8 %. V průběhu průzkumu byl prováděn popis díla a pořizována fotodokumentace.

Postup čety byl ukončen ve st. 220 m,

rušené. Na počvě je cca 20 cm vody (počva je v úrovni hladiny důlní vody v Dědičné štoly). V objektu bylo zjištěno, že z hlediska stability výztuže nedošlo k žádné změně.

Výsledkem akce bylo ověření stavu Dědičné štoly a konstatování, že v prozkoumaném úseku nedochází k lokálním závalům, které by mohly znamenat zhoršení funkce HDD, pro odvádění důlních vod z bývalého dobývacího prostoru Zbýšov. Další část Dědičné štoly je pravděpodobně zaplněná kalem až do

Bourání staré čerpací stanice č. 3 na hydrobariéře Stráž

Stará ČS č. 3

Bourání

Hydrobariéra hydraulicky odděluje vyluhovací pole chemické těžby ve Stráži od ložiska Hamr, dobývaného dříve klasickou hlubinnou těžbou, které se v současné době postupně zatápí. V době, kdy Důl Hamr těžil, drenážní 5. patro v hloubce cca 232 m a těžní jámy cca 250 m hluboké byly odvodněné. Vedlejší chemická těžba loužením in situ ale vyžadovala, aby hladina byla co nejblíže povrchu pro větší efektivitu těžebního čerpání. Čerpací stanice č. 3 na HB byla zprovozněna v roce 1983 a byla osazena východoněmeckými čerpadly AKN pro vtlačení do hydrobariéry. Později potom ještě čerpadly Forman, které vody přečerpávaly do čištění na NDS 6. V době hlubinné těžby se do hydrobariéry vtlačelo až 20 kubíků za minutu.

Likvidace ČS 3 se uskutečnila v prů-

běhu srpna tohoto roku. Byly odstraněny všechny objekty, betonové konstrukce byly vybourány až na základovou spáru, vzniklé prohlubně byly zasypány inertní podrcenou stavební sutí. Provedlo se urovnání plochy včetně zhutnění pojezdem mechanizace. Před zahájením a v průběhu bouracích prací prováděli pracovníci OBHP o. z. TÚU dozimetrická měření objektů a materiálů z demolice, protože v době provozu ČS 3 došlo ke kontaminaci radionuklidy především v technologickém uzlu tvořeném modřínovými káděmi, jímkami pod nimi a potrubím. Likvidaci provedla firma Autokov – OK, s. r. o., s využitím strojů FUSCH 350 a CASE 240. Odvoz materiálu kontaminovaného radionuklidy z bouracích prací do prostoru odkaliště realizovalo středisko dopravy o. z. TÚU.

Nová čerpací stanice ČS 3 HB byla součástí investiční akce výstavby neutralizační a dekontaminační stanice zpracování matečných louhů a byla uvedena do provozu v říjnu 2009, kdy nahradila nyní zbouranou. V objektu strojovny, jehož součástí je i velín, jsou umístěna 2 velká horizontální odstředivá článková čerpadla (200 kW) pro vtlačení do hydrobariéry Stráž a 4 menší odstředivá čerpadla (75 kW) určená k přečerpávání bytových technologických roztoků na neutralizační a dekontaminační stanici NDS 6, která se nachází v areálu bývalého vyluhovacího pole VP 6. Podrobněji jsme novou čerpací stanicí č. 3 a její činnosti popsali v našem listě v červenci 2010.

Ing. Oldřich Všetíček, Ing. Josef Štádler a Miloš Kozák

Zde stála stará ČS č. 3

Nová ČS č. 3

IEIS DIAMO pokračuje

Zahájení
Ing. Štefek,
Ing. Pánek

Ing. Pánek, Ing. Štefek, Ing. Hudousek, JUDr. Filip a Ing. Bartoš

Dne 16. 9. 2011 proběhlo slavnostní zahájení práce na společném projektu 2. etapy implementace Integrovaného ekonomického informačního systému DIAMO (IEIS DIAMO). Po zahájení etapy 1 a etapy 2a, se rozjíždí etapa 2b, která se týká nových dvou modulů – Podatelna, spisová služba, vazba na datovou schránku a Projektové řízení. Účastníkům byla představena organizace projektu, který je organizován v úrovních Řídící výbor projektu jako nejvyšší orgán projektu, Vedení projektu jako orgán operačního řízení projektu a Procesní týmy, které jsou výkonnými články projektu. Proběhlo seznámení účastníků s milníky projektu, přičemž nejblížeším milníkem je 31. 12. 2011,

kdy budou ukončeny práce na Realiizačním konceptu, tj. vytvoření detailního popisu cílového stavu organizace a podnikových procesů. Práce na tomto dokumentu, jeho předání k připomínkování a akceptační procedura je plánem nejbližšího období. Celé plnění pak bude ukončeno 31. 7. 2012 po dvouměsíčním ostrém běhu produktivního provozu za podpory dodavatele systému. Mimo řady dalších informací byli účastníci informováni i o změnách na straně našeho dodavatele systému IEIS. Dne 1. září 2011 byl završen proces spojení společností IDS Scheer ČR, s. r. o. a SOFTWARE AG, s. r. o., a společnost nadále nese název SOFTWARE AG, s. r. o.

ODBORY

ZDE UVEDENÉ MATERIÁLY
VYJADŘUJÍ NÁZORY ODBORÁŘŮ
A NEMUSEJÍ SE SHODOVAT
S NÁZORY REDAKCE

Bude v oblasti Hamr – Stráž hornický spolek?

Jak jsme zjistili, je naše oblast jednou z mála, kde žije řada bývalých havířů a kde nepůsobí hornický spolek. Báňská historie lokality sahá až do 16. století, kdy zde prosperovaly doly na železnou rudu, které se později staly základnou pro vyzbrojení armády Albrechta z Valdštejna. Jméno Hamr pochází od hamrování, hamry jednak

drtily rudu na stoupách a další hamry zpracovávaly vytavené železo. Zájemci o členství v hornickém spolku se mohou přihlásit osobně, mám firmu v budově polikliniky, telefonicky na čísle 602 490 468 nebo e-mailem, jan.holinka@iol.cz. Na spolupráci a připomenutí hornických tradic se těší Ing. Jan Holinka.

Program na Hornickém dnu

Oficiálním zahájení zakončil slavnostní přípitek, s dalším programem přítomné seznámila Štěpánka Proskočilová za odbory ŘSP. Následovalo vyhlášení nejlepších družstev a jednotlivců z bowlingového turnaje o pohár ředitele o. z. TÚU.

Na oslavy hornického dne přijelo 25 vzácných hostů, z o. z. TÚU se přišlo 260 lidí a 25 ze ředitelství. Je to škoda, protože program byl velmi zajímavý. Zvláště vystoupení skupiny Miriam, která se zaměřuje na břišní a orientální tance, bylo asi nejlepší, co jsme za dlouhá léta od tanečních skupin viděli. Velice malebné a působivé byly tanečnice s „motýlímí křídly“. Opravdové břišní tance fotografií vystihnout nejdou, tady by pomohla kamera, ale nejlepší je vidět in natura, z několika metrů, obě vložky byly pečlivě prokomponovány. Skupina Golem, kterou jsem posledně opěvoval, dál patří ohledně nasazení a bojového zápalu k nejlepším v republice, ale v uvedené staro-

římské ukázce skřípala koncepce a rekonstrukce gladiátorského souboje, těžkooděnce s lehkooděncem, který býval vybaven rybářskou sítí a trojzubcem. Použitá síť byla zřetelně menší, do té by se nikdo nezamotal. I když historické citace byly nepřesné, Golem předvádí lité souboje, boj muže proti muži, na rozdíl od většiny „ukecáných“ šermířských skupin. K tanci hrály kapely Adéla a Septima. Paním a dívkám to slušelo, pánové se na parketě snažili se střídavým úspěchem. Od 17. hodin byl otevřený raut, jídlo bylo kvalitní a vydrželo do pozdních hodin. Hornická vlajka je černá a zelená, jenže v poměru 1 : 1. Je třeba poděkovat organizátorům, zajištění akce je stálo značné úsilí.

Na své bývalé kolegy se přijel podívat Honza Hajiček a další veteráni, mnozí po delší době, takže bylo s kým vzpomínat. Doufám že se příští rok ve zdraví zase sejdem a ve větším počtu.

Otto Hejnic

V. Válek předává putovní pohár ředitele Jaroslavu Vaňkovi z MTZ

Aleša Jurková, V. Válek a Monika Puldová

Ing. Jan Hajiček

Oslavy Dne horníků 2011

noval se grilování po celou dobu oslav a v nočních hodinách gril odvezl. Děkuji v těchto řádcích Stanislavu Zámečnickovi za jeho nesmírnou ochotu a obětavost.

Podle prvních ohlasů si dovoluji tvrdit, že zařazení břišních tanečnic do kulturního programu bylo víc než povedené a za tento skvělý nápad i zážitek vděčíme Štěpánce Proskočilové.

Já osobně jsem byl zklamán u předávání cen za letošní Putovní pohár ředitele o. z. TÚU. Přesto, že byl turnaj plně obsazen, předávání cen se účastnila jen hrstka lidí. Citím to jako ostudu, pokud

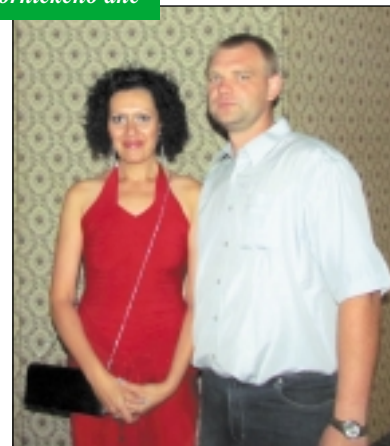
Opravdu na poslední chvíli grilování zachránil náš zaměstnanec p. Stanislav Zámečník z úseku vrtů. Standa gril dovezl včetně dřeva, kterého jsme neměli potřebné množství. Gril zprovoznil, vě-

Břišní tanečnice

Momentky z Hornického dne

Důlní voda do Ostravice v novém potrubí

Montáž potrubí

Montáž potrubí

Udržovat bezpečnou výšku hladiny důlní vody v jámě Dolu Jeremenko na stejnojmenné lokalitě je alfou a omegou odsávacího závodu ODRA v Ostravě – Vítkovicích. Na čerpání důlních vod je po celý rok nepřetržitě v provozu jeden ze dvou nasazených vysokokapacitních agregátů. Čerpanou vodu v množství 175 litrů za sekundu odvádíme do řeky Ostravice. Provoz jednoho čerpadla k udržování hladiny však nestačí. Do jámy na Dole Jeremenko z tzv. bazénu ostravské dílní pánve přitéká stále větší množství důlní vody, že během jednoho kalendářního roku je potřeba minimálně dva měsíce čerpat oběma agregáty současně.

Z hloubky 621 metrů se dostává čerpaná voda na povrch do tzv. směšovací stanice. Odtud vede cesta čerpané vody nadzemní trasou ve dvou potrubích v délce zhruba jednoho kilometru. Hlavní tah potrubí je sklolaminátový o světlosti 300 mm, tím se odvádí voda nepřetržitě. V době, kdy je nutné spouštět oba agregáty současně, musíme po-

užít z kapacitních důvodů i záložní tah ocelového potrubí o světlosti 400 mm. Tato „čtyřstovka“ ale slouží již od roku 1964 a má místa, která mají již na káňku.

Na tomto potrubí se tu a tam objevila netěsnost způsobená korozí. Mírný rok takových míst bylo nečekaně mnoho a tak se usilovně opravovalo svařováním, objímkami, apod. Na tom by nebylo nic zvláštního, jenže potrubí vede místy v nehostinném terénu a ve výšce 5 – 9 metrů nad zemí. Navíc trasa není vůbec nudná. Po opuštění lokality Jeremenko přemostuje potrubí velmi frekventovanou ulicí Místeckou, což je rychlostní čtyřproudová silnice s kolejištěm městské tramvaje. Následují prostory nad desítkami garáží a autoservisem, pak se vine podél železniční vlečky Vítkovice, a. s., dále kolem vysoké zpevňovací gabionové (kamenné) stěny, postavené jako zpevnění pozemku nového Hornbachu. Překračuje několikrát železniční vlečku již zmíněné Vítkovi-

ce, a. s., křížuje technologické potrubí ArcelorMittalu, a. s., pokračuje lesíkem doprovázejícím kolejiště Českých drah a po krátkém svahu vyúsťuje do koryta řeky Ostravice. To je to místo, které upoutá motoristu stoupající párou z řeky. Hlavně v chladnějších dnech tuto páru způsobuje teplá důlní voda vtekající do chladných vod řeky (uvidíme vpravo z mostu přes Ostravici po ulici Rudná směrem na Havířov).

Firmy Rekomont, a. s. a POTRUBNÍ SYSTÉMY, s. r. o., dodavatelsky vymění postiženou část potrubí v úseku bezmála 500 metrů. Jsou zde úseky, kdy vzdálenost podpůrných bárek je od sebe 25 metrů a je potřeba svařovat dvanáctimetrové potrubí v uvedených výškách. Podle dosavadních prací je vidět, že si vybrané firmy s opravou „tykají“. Příprava dvanáctimetrových kusů potrubí, včetně rozmístění po trase, začala v srpnu a dílo by mělo být dokončeno do konce září 2011.

Miroslav Ševčík

SALAMANDR V BANSKÉ ŠTIAVNICI

Ve dnech 8. až 10. září se členové hornického spolku ze Stříbra zúčastnili hornických slavností zvaných Salamandr v nejstarší hornické oblasti Slovenska – Banské Štiavnici. Banská Štiavnica je město zlata, stříbra, olova i dalších kovů, a město s nejstarší banickou akademií na světě, založenou roku 1762.

První den jsme byli hosty hornického večera tzv. „šachtágu“. V průběhu večera obdržel předseda hornického spolku Radek Strankmüller hornické vyznamenání za příkladnou spolupráci. Hornický spolek Stříbro vyznamenal prof. Augustina, Ing. Kaňu a Ing. Sombathyho seniora za příkladnou spolupráci mezi hornickými spolky našich zemí.

Druhý den jsme si prohlédli starou část města, zámek, Kammerhof, Banické muzeum, trhy, mineralogické muzeum a výstavu hornických fotografií. V odpoledních hodinách se konala exkurze do místního lomu Šobov na sběr křemenů, tzv. holubníků. S přícházejícím večerním stmíváním se k centru města vydal hornický průvod. Věřte, nevěřte, město bylo po celou trasu průvodu bezvadně přeplněno. Snad celá Štiavnica chtěla vidět, kdo se letošního průvodu zúčastňuje. Hornický spolek Stříbro byl letos jediným oficiálním zástupcem České republiky na Salamandru. Delegation sice malá, ale

o to více byla slyšet. Ostudu jsme neudělali, naopak jsme byli vřele občany Štiavnic pozdravováni.

Třetí den jsme byli srdečně přijati náměstkem primátorky a předsedou Štiavnicko-hodrušného banického spolku. Na závěr setkání jsme byli pozváni do soukromého štiavnického minipivovaru na malou ochutnávku místního „pivního moku“.

Rozcházeli jsme se s přáním šťastných návratů, příjemných dojmů a s tím, že příští rok nashledanou při 5. setkání hornických měst Slovenska, právě zde v Banské Štiavnici. Již nyní je místní ubytovací kapacita téměř zamluvena.

Zdař Bůh

Karel Neuberger

U pamětní desky Banické akademie

Sanace starých ekologických zátěží v Německu

POKRAČOVÁNÍ Z MINULÉHO ČÍSLA

Vlastní sanační práce v lokalitě dolu Ewald byly započaty v listopadu 2003 a ukončeny v říjnu 2007. Projekt byl financován z prostředků Evropské unie, spolkové republiky Severní Porýní – Vestfálsko, města Herten a společnosti RAG Montan Immobilien GmbH. Hlavní snahou v současné době je co nejlépe využít uvolněné plochy, které sanací vznikly. Cílem je

obslužnost v této lokalitě představovaná třemi dálnicemi. V současné době se na sanovaných plochách nachází více než 40 firem, které vytvořily více než 470 pracovních míst. V okolí plochy Ewald vzniká nadále krajinný park Hoheward o rozloze 750 hektarů.

Po prohlídce lokality Ewald následoval přejezd do Dortmundu, kde v prostorách Obchodní a průmyslové komory v Dortmundu proběhl workshop se zástupci RAG Montan Immo-

a jeho následný rozvoj a odbyť a „Užití obnovitelných zdrojů energie v bývalých těžebních oblastech“.

Odpolední část druhého dne byla věnována Projektu Phoenix–West v blízkosti Dortmundu. Spravováním tohoto projektu je pověřena společnost NRW.URBAN GmbH & Co. KG, která byla i průvodcem po této lokalitě. Činnost této společnosti směřuje do oblasti obnovy měst, revitalizace území, rozvoje stavebních pozemků,

Projekt Phoenix–West je součástí rozsáhlého projektu s názvem Phoenix (www.phoenixdortmund.de), který zastřešuje 5 dalších dílčích projektů. Projekt Phoenix se nachází 5 kilometrů od města Dortmund. Vznikl na ploše bývalého provozu vysokých pecí a ocelárny. Část zachovaných vysokých pecí na první pohled vzbuzuje analogii k národní kulturní památce – areálu vysokých pecí „Dolní oblast Vítkovice“. Už v současné době je možné zažít jedinečnou atmosféru této lokality, ve které se snoubí moderní rozvoj a dlouholetá tradice v podobě začlenění historických budov do pro-

města s výrobním a ekonomickým prostorem včetně obytné zóny.

Sanace v lokalitě probíhají od roku 2003. Sanační práce zahrnují odstranění kontaminací vytěžením, zajištění a sanaci dvou skládek, zpevnění půdy a průzkum a zasypání štol starého dolu. Lokalita Phoenix–West je určená především pro mikro/nano, výrobní a informační technologie, zároveň má ale soustřeďovat i poskytovatele služeb a volnočasových aktivit. Proto se do budoucna počítá i se zřízením tramvajové linky z Dortmundu do této oblasti. Projekt Phoenix je financován ze zdrojů Evropské unie, z prostředků spolkové země Severní Porýní – Vestfálsko a Pozemkového fondu Severního Porýní – Vestfálska.

Po ukončení prohlídky této lokality následoval přejezd do Saska, do oblasti města Senftenberg, které se nachází severně od Drážďan.

Zbývající tři dny byly pod záštitou společnosti LMBV international GmbH se sídlem v Senftenbergu (www.lmbv.de). Tato společnost se zabývá rychlou a úspornou sanací již uzavřených povrchových dolů a zušlechťovacích závodů a přípravou těchto ploch pro následné využití v oblasti průmyslu, obchodu a v neposlední řadě také v turismu. Aktivitu společnosti se soustřeďují na tvorbu plánu sanací, projektový management a controlling prováděných prací.

Ing. Antonín Maršálek

POKRAČOVÁNÍ PŘÍŠTĚ

Phoenix West – vysoké peci

Phoenix West, vzadu Dortmund

Phoenix West – vysoké peci

přilákat vysoce kvalitní podniky z oblasti služeb, obchodu a průmyslu. Důležitým faktorem pro úspěch tohoto projektu je vynikající dopravní

bilien GmbH a Obchodní a průmyslové komory. Témata workshopu byla dvě: „Rozvoj lokalit a čtvrtí v aglomeracích v Porýní – revitalizace území

obnovy sídliště a řízení projektů. Od roku 1980 tato společnost v Severním Porýní – Vestfálsku upravila a zrevitalizovala 1 800 hektarů brownfieldů.

jektu jako neodmyslitelné součásti architektonického rázu. Svou rozlohou projekt zaujímá plochu 200 hektarů. Cílem projektu je vytvoření konceptu

DIAMO kontroluje realizaci významné veřejné zakázky pro revitalizaci Moravskoslezského kraje

Počátkem roku 2010 ukončilo Ministerstvo financí proces zadání veřejné zakázky 35/AKT – Aktualizovaný projekt č. 35 – na řešení revitalizace Moravskoslezského kraje „Komplexní řešení problematiky metanu ve vazbě na stará důlní díla“, a to uzavřením smlouvy se zhotovitelem – „Sdružením Velký metan“, jehož vedoucí účastník je GEOSAN GROUP, a. s. a další účastník Energie stavební a báňská, a. s. Na realizaci prací se jako subdodavatelé podílejí odborné firmy z regionu (Green Gas DPB, a. s., VVUU, a. s., MTA Ostrava, s. r. o., VŠB-TU Ostrava).

Realizace zakázky je hrazena z prostředků, které jsou získávány v procesu privatizace a dále vynakládány na investiční a neinvestiční akce spojené s nápravou škod způsobených na životním prostředí těžbou nerostů a na revitalizaci území dle zákona č. 178/2005 Sb., o zrušení Fondu národního majetku České republiky a o působnosti Ministerstva financí při privatizaci majetku České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

DIAMO, státní podnik, odstěpný závod ODRA je předkladatelem uvedeného projektu a žadatelem o úhradu nákladů na realizaci projektu. Postup přiznání finančních prostředků a proces úhrady nákladů při realizaci je upraven Směrnici meziresortní komise k řešení ekologických zátěží v rámci odstraňování starých ekologických škod vzniklých před privatizací hnědouhelných těžebních společností v Ústeckém a Karlovarském kraji, která byla schválena k použití i v rámci Moravskoslezského kraje. Ve smyslu citované směrnice zajišťuje odstěpný závod ODRA prostřednictvím pracovníků odboru bezpečnosti hornické krajiny výkon kontrolní činnosti právnické osoby, a to v součinnosti s pracovníky společnosti After mining, s. r. o., která vykonává supervizi pro Ministerstvo financí.

Hornická činnost přináší do krajiny negativní důsledky, které mají dlouhodobý nebo dokonce trvalý charakter (změny terénu v důsledku poklesů příp. ukládání balastních materiálů získaných v průběhu výstavby dolů a těžby). Ve většině případů mohou tyto negativní jevy po několika desetiletí ovlivňovat život v hornické krajině. K negativním jevům patří uvolňování důlního plynu s významným podílem metanu. Uvolňování metanu, jeho hromadění v důlních prostorách a posléze i jeho pronikání k povrchu je jev, který

je v oblastech těžby uhlí běžný. S tím je spojené nebezpečí, kdy se tento hořlavý plyn při smísení v určité koncentraci se vzduchem stává výbušným. Někontrolovaný výstup metanu z podzemí a nebezpečí s tím spojená je možné považovat za nedořešený důsledek těžby černého uhlí na Ostravsku.

Projekt jako celek navazuje na dílčí projekty řešení nekontrolovaného výstupu metanu ze starých důlních děl v ostravsko-karvinském revíru (OKR), které byly zahájeny v předchozích letech a jejichž realizace dobíhá. Ukončení projektu je datováno ke konci roku 2019.

Vstupním podkladem pro realizaci celého projektu je Mapa kategorizace území OKR. Tato mapa je grafickým vyjádřením odborného odhadu míry rizik a rozsahu potenciálního nebezpečí způ-

15 x 15 m na dané ploše s ohledem na zastavěnost území. V průběhu realizace projektu bude Mapa kategorizace území OKR postupně aktualizována podle výsledků terénního průzkumu. Současná aktualizace mapy je k dispozici pro zájemce na adrese <http://www.diamo.cz/images/stories/files/odra/metan2010.pdf>.

Atmogeochemie představuje měření obsahu metanu a CO₂, tj. komponent směsi důlních plynů v půdním vzduchu. V místě změřených nadlomitních koncentrací obsahu metanu v půdním vzduchu je nezbytné znát i intenzitu výstupu důlních plynů na povrch. Potřebné údaje se získávají realizací měření dynamiky výstupu plynů za jednotku času, na jedné ploše a v závislosti na hodnotě a trendu změn barometrického tlaku. Výsledky průzkumu slouží ke komplexnímu a reálnému posouzení nebezpečí

být tato opatření doplněna o sanaci objektu a rekonstrukci kanalizace.

Po celou dobu realizace projektu probíhá monitorování a údržba zajištěných starých důlních děl (SDD) a odplynovacích vrtů (OV), včetně údržby již osazených elektronických měřicích systémů snímačů důlních plynů. V minulosti realizovaný systém protimetanových opatření bude v průběhu projektu vyhodnocen a podle aktuálních potřeb doplněn v oblastech:

- minimalizace nekontrolovaných výstupů důlních plynů na povrch – vytvoření systému řízeného odvádění důlních plynů na povrch v dílčích oblastech a stavbách formou aktivní a pasivní prevence (např. realizace odplynovacích vrtů, či kontinuálního monitorování přítomnosti důlních plynů pomocí snímačů metanu),

Měření koncentrace důlních plynů v půdě

Zařízení pro měření dynamiky výstupu důlních plynů

sobeného neřízenými výstupy plynů z karbonského masívu a slouží k vyznačování nebezpečných území v územně plánovací dokumentaci pro území ostravsko-karvinské oblasti.

Oblast OKR je pro účel projektu rozdělena na 75 logických územních celků (LÚC), jejichž celková výměra je 43 km². Poměrně velký LÚC předurčil jejich seřazení podle priorit k řešení bezpečného omezení nebo odstranění rizik, daných vystupujícími důlními plyny na povrch. Na celé rozloze je plánován v letech 2010 – 2016 atmogeochemický průzkum podle předem stanoveného harmonogramu. Pro mapování terénních prací jsou LÚC stále poměrně rozsáhlá území. Proto byla dále rozdělena na dílčí územní celky (DÚC), které již mají orientačně určenou hustotu sítě měřených bodů 10 x 10 m nebo

ohrožení stávající povrchové zástavby. Pokud jsou osídlené objekty vyhodnoceny odbornou komisí jako potenciálně ohrožené, jsou následně zabezpečeny ochrannými opatřeními v rámci řešení dílčího celku „Ochrana staveb“.

Tato ochranná opatření zahrnují dle míry ohrožení objektu osazení kontinuálních stacionárních snímačů metanu a realizaci operativních protimetanových opatření, upravujících stavebně – technický stav objektu. Kontinuální snímače metanu jsou po osazení napojovány na zařízení umožňující dálkový přenos naměřených dat na dispečink o. z. ODRA. Operativní protimetanová opatření jsou v první etapě realizována jako šikmé drenážní vrty k odplynění podzákladí objektu. Ve druhé etapě po kontrolním měření v objektu a ověření účinnosti provedených opatření mohou

- cíleného odsávání důlních plynů z podzemí za účelem eliminace jejich nekontrolovatelných výstupů na povrch v ovlivněném území formou aktivního odplynovacího systému (soubor účinných zařízení a stavebních objektů realizovaných pro omezení i negativního vlivu poklesů barometrického tlaku na intenzitu nekontrolovatelných výstupů důlních plynů na povrch),

- sanace vybraných štol procházejících v blízkosti povrchu statickým zajištěním, kterým se eliminuje jak riziko možného propadu nadložních vrstev do díla, tak i nekontrolovatelný výstup metanu v místech s občanskou zástavbou.

Jedním z významných cílů projektu je optimalizace a zvýšení efektivnosti monitorování výstupů důlních plynů na povrch prostřednictvím modernizace

a rozšíření centrálního dispečerského pracoviště odstěpného závodu ODRA a zajištění přímého propojení s Integrovaným záchranným systémem Moravskoslezského kraje, zejména k operativnímu řešení případných mimořádných událostí v OKR.

Vědecko-výzkumná podpora realizace projektu je po celou dobu trvání zajištěna spoluřešením dílčích projektů odborníky z Hornicko-geologické fakulty Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava.

Současně s doplněním již realizovaných protimetanových opatření bude v rámci projektu dorešena otázka vlastnictví dosud realizovaných i nově doplněných staveb a zařízení protimetanových opatření souvisejících se zajištěním starých důlních děl a řešení havarijních událostí spojených s nekontrolovatelnými výstupy důlních plynů na povrch. Jako trvalý správce těchto staveb a zařízení je dle projektu navržen DIAMO, státní podnik, odstěpný závod ODRA. Na základě zhotovitelem provedené pasportizace, ocenění majetku a provedení vkladu věcných břemen za účelem umístění a provozování bezpečnostních prvků protimetanových opatření do katastru nemovitostí, zavede odstěpný závod ODRA tento majetek v průběhu realizace projektu do svého účetnictví.

Realizací projektu 35/AKT bude v ostravsko-karvinském revíru vybudován ucelený systém prevence k zajištění bezpečnosti, zdraví a majetku osob před plošnými samovolnými výstupy důlních plynů na povrch, jehož provoz bude následně po ukončení projektu zajišťovat DIAMO, státní podnik prostřednictvím odstěpného závodu ODRA.

Ing. Alena Orliková, o. z. ODRA

DIAMO

Podnikový občasník s. p. DIAMO Stráž pod Ralskem. Vydává vedení s. p. Vychází zpravidla jednou v měsíci.
Vedoucí redaktor Otto Hejnic.
Adresa redakce: DIAMO, s. p.,
471 27 Stráž p. R.,
tel.: 487 892 084, fax: 487 851 456
e-mail: hejnic@diamo.cz
Sazba: PANTYPE, s. r. o., Liberec
Tisk: GEOPRINT Liberec
Pro vnitřní potřebu s. p. DIAMO